

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Յայտարարութիւնների հաճախ վճարում են ամեն մի բառին 2 կոպ.
Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն եւ օտար լեզուներով:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են միմիայն պ. Շահվերդյանի
պալլիքիոնում:

սած էին իմ ծերուկ աչերը, բայց այդ-
պիսիները հազիւ թէ... Այո՛, և զարմա-
սալի չէ՛։ Տասն ինն տարեկան հասա-

մասամբ և ծծումբ պարունակում է իւր մէջ: Այսպիսով թէ՛ ժայռի վերեւից և թէ՛ ներքեւից հստակ ջրերի մէջ պարունակուած ծծմբական կիրը ջրերի հետ գետեզրը հասնելով այնտեղ քարանուէրն և կազմում անթիւ բազմութեամբ այն քուլա քուլա կոնկրետ որ գիտութեան մէջ յայտնի են ստալակտիտի տիպի անուանով: Աւաւսիկ հետզհետէ կազմող այդ ստալակտիտները կազմուած է ամբողջապէս Որոտըն գետի Ստալակտիտները: Կամ մերձը գետի ջրից առ այժմ մօտ 7 սաժէն բարձր է և այնքան լայն որ 8—10 կառք ազատորէն կարող են շրջել նրա վրայ: Նրբ արևի ճառագայթները կամ ջրի կողքերից ընկնում են նրա ձեղունից կամ ընկած ստալակտիտների և նրանցից ջրայտող ջրի կաթիլները վաղէ՛ հարկաւոր ծիծառներ են կազմում գետի և կամ ջրի մէջ անկող բռնող օդի տարածութեան մէջ:

Ստալակտիտ կազմողը տեսնողը միայն իսկզբն և շատ շուտիկ և կերպով կարող է ճիշդ դադար կազմել անշուշտ բնութեան և տարերայն արարչագործութեան մասին: Գայտնի է, որ այդ տեսակ կամ մերձներ բնութիւնը շատ ունի շէնած և՛ ուրիշ տեղերում: Հայաստանի այդ կարգի կամ մերձներից ամենանշանաւորն է՝ օրինակ՝ Արածանի վրայ կազմուածը:

Ստալակտիտ կազմողը զինելով զինի՝ մենք հիշում ենք ձիաները՝ մեր առաջին ցցուած վիճարի ձորն ի վեր բարձրանալու համար: Այդ ձորն էլ իւր հանդիպակցի նման՝ զանազան մասեր ունի և զանազան անուններով: Ահա այդ անուններից գլխաւորները՝ Ածի-հոյ Զորի այդ մասը այդպէս կոչւում է այն պատճառով, որ այդ տեղ առաջ ժայռու է և կղզի և գիւղացիք շալակներով հող կրելով և ժայռուտի վերայ ածելով՝ նրան յարմարեցրել են մշակման: Բւժարար որդի դէմ ու դէմն է, միայն թէ գետի ձախ ափում Աղուի աստափ և Քրիստոսի ձորի որ Սիւնեցւոց բարբառով նշանակում է փնթակնոց: Փրկածոր բառը կազմուած է Փարախ և ձոր բառերից: Ընկուղուտ ուր բազմութիւն ընկուղներ կան և ուր ճաթեցւոց բանջարանոցներն են: Կոստա-ճ-ն աչ և ուր ցարդ կան պատմական Քրիստոսի գիւղի և իւր եկեղեցւոյ աւերակները: Այդ եկեղեցւոյ տապալուած քարերից շատերի վրայ կազմ քրիստոսեանութիւններից՝ ո՛չ մէկն էլ են չը կարողացաւ կարգաւ ամբողջապէս:

Ընկուղուտից և Կոստա-ճ-նից ցածր և ճիշդ Որոտնայի ավերակներն են: Ահա Վնա պատը ու նուրբակներ այդ բազմաթիւ իւր պատերով, իւր ձեղունով ու մուտքով, միանգամայն չէ որոշվում մարդային բազմաթիւներից: Յիշեալ հանքային ջրերում գիւղացի հիւանդները լուացվում են:

Ինչու և այժմ չեն կարող այցելել հետիոտ: Ձանուտ հալ ու հարաքաթ չը մնաց: Ուստի լաւ է ընթերցող, այս՝ Սահարի կողմած աղբիւրի (որ պարբերական աղբիւր է՝ որովհետեւ միմիայն յուլիս և օգոստոս ամիսներում է լրացում) սառն և ջրից ջրից կուշտ խմելը հովանանք ու զովանանք և ընկերներս գտնելով գնանք հասնելը Ցաթեի վանքը, որ նկարագրածս վիճարի ձորի քերծուտ զլխին է բաղմած:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
(Ուր շարունակվի):

Կովկասին հաղորդում են, որ բացի 24,000 զենետափն վարուցանքից, որ կարկուտը փչացրել էր, Կուրանի նահանգում մօտերում է լին շատ տեղերում այդ նահանգի կարկուտն և յորդ անձրևները մեծամեծ վնասներ են պատճառել կրկնապարծններին:

Լրագիրները հաղորդել էին, որ Բագու հասած են շատ գաղթականներ Ռուսաստանից, այժմ Կասպի լճից խաղաղորդում է, որ հողատէր պ. Պատկանովն առաջարկել է այդ գաղթականներին բնակելու իւր գետնի վերայ, Գուրայի գաւառում: Այս առաջարկութեան համեմատ գաղթականը ընտրել են իրանց միջից ներկայացուցիչներ, որոնք պիտի գնան իրանց ապագայ մշակելի գետինները տնտեսելու:

Օնիկի Կովկասին գրում են, որ նորա գաւառում ընտանեկան ցուցակագրութեան արդէն վերջացած է և այդ ցուցակներից երկուսն է, որ գաւառի բնակչաց թիւը կրկնապատիկ այնքան է, որքան ցոյց է տուած վերջին աշխարհագրի ժամանակ:

Նոյն տեղից հաղորդում են, որ ընտանեկան ցուցակների կազմելիս, երեւացել է, որ Ռաչինցիների մէջ շատ կան անձինք, որոնք անցել են ամբողջ դար:

Նոյն մէջ հաղորդւում չեն 110,120 և մինչև իսկ 130 տարեկան մարդիկ, Օնիկում բնակում է մի հրէայ 130 տարեկան, որ դեռ առողջ է տեսքով, ազատ ման է զայլս, լսում է լաւ, միայն մի վրէժ ծանր է լսում: Քահանայների մէջ կան այնպիսիք, որոնք աչքերն այնքան թույլ են, որ չեն կարողանում կարգաւ ու գիրք:

Յուլիսի 27-ին Տրամբայ րոտոնդում, որ գտնվում է Մուշտայի ծայրում, յոգուտ թիֆլիսի բանտերի մասնաժողովի եղաւ մոզովրդական տօն, որը արդիւնքը 1000 լուրի էր իսկ ծախքը 200 լուրի:

«Русский Кр.» լրագիրը հաղորդում է, որ Ս. Պետերբուրգի ֆիզիկական գիտանոցն աշխատում է, որ և՛ նորա կողմից մարդիկ մասնակցեն այն ճանապարհորդների ընկերութեան, որ զենում են գննելու արեգակի կատարել լաւարումն:

Քաղաքային վարչութիւնն կարգադրել է, ովքեր Միացականների կամ ջի նորա:

գումն, որովհետեւ նորա տախտակած յատակը, բոլորովին փակել է:

Գայտնի է, թէ ջրկիրները (թուրուսիք) որքան նեղութիւն են պատճառում քաղաքի բնակիչներին, մանաւանդ նոյնքա որոնք շատ հեռու են բնակում գետից: Նոյնքա թէ ծանր գին են պահանջում և թէ իւր ժամանակին ջուր չեն հասնում: Քաղաքային վարչութիւնն նոյն անյարմարութիւնն աչքի առաջ առնելով, ջրկիրներին հրաւիրեց 26-ին և 29-ին անցեալ յուլիսի ու որոշեց թէ թուրուսի ջրի քանակութիւնը և թէ նորա գինը:

Թիֆլիսի և սորա սահմանակից գաւառներում տաւարի ցաւ է երեւցել: Միայն շատ ծանր է և հեշտ բժշկութեամբ է, եթէ տաւարը մաքուր են պահում և կարեւոր առողջարանական պայմանների վերայ ուշք դարձնում:

Երեւանի նահանգի Նախիվանի գաւառում այս տարի չերամպապութիւնը շատ անյաջող էր: Փոխանակ 6000 փուղի, որ սովորաբար ամեն տարի տալիս էր այդ գաւառին, այս տարի միայն 3000 փուղ բոժոժ տուց, որոնք շատ վատ են և քիչ մեծաքանակով: Սորա գլխաւոր պատճառներն են երկրանակի փոփոխութիւնը: Յուրա ձմրան հետեւից, շատ տաք դարուն, որոյ ժամանակ յանկարծ ցրտեր եղան:

Կովկասին հաղորդում են խաւս-Խուրից: որ անցեալ յուլիս 16-ին նրանից 7—8 վերստ հեռու եկել է կարկուտ, որ մեծամեծ վնասներ է պատճառել, փչացնելով ցորենի և սիմինդրի ցանքերը, վարունգի և սեխի ագարակներն, ինչպէս և կանաչը:

Ս. Պետերբուրգի հնագիտական ընկերութիւնը գիտաւորութիւն ունի կազմելու «առանձին թանգարան քրիստոնէական հնութեան» վանքերում և եկեղեցիներում շատ կան հին կարասիք, անօթներ և տպած կամ ձեւագիր հին գրքեր, որոնք չեն գործածվում: Բայց որոնք կարող են արուեստագիտական և ուսումնական մեծ նշանակութիւն ունենալ: Այսպիսիք կամենում է հաւաքել Հնագիտական ընկերութիւնն և խնդրում է հոգեւոր իշխանութիւնից թուղթութիւն, որ այդպիսի իրեղէնք իրան յանձնվեն ի պահպանութիւն վերադնել թանգարանում:

Բժշկական դեպարտամենտի հաղորդած տեղեկութիւններից երկուսն է, որ իսկապարհների անեւում, ինչպէս և հիւանդանոցներում խնամվում են 9,034 հոգեւոր հիւանդներ երկու սեռից: Ս. Պետերբուրգում այսպիսի հիւանդանոցներ 11 են, ուր կարող են 1,905 հոգի տեղաւորվել:

«Ноб.» լրագիրը հաղորդում է, որ Ս. Պետերբուրգում մի քանի դրամատերեր և մի մամուլաձուր խանութ Բէրլինում ընկերութիւն են կազմել Բէրլինի համար մի տանել Ռուսաստանից:

Յուլիսի 13-ին Ս. Պետերբուրգում բացվել է իշխան Ա. Պ. Օլէշնեւոյի պատուաւոր հիւանդանոցը, որ ունի արդէն աւելի քան քսան հիւանդ: Այստեղ զայլս են հիւանդներ ոչ միայն Ս. Պետերբուրգից, այլ և հեռավոր տեղերից: Մեծ մասը կատաղած շան կծած:

ներ են և մանուկներ, կան մինչև անգամ եռամսյա: Պատուաւոր մամուլաձուր երեխանց դրաղեցնելու համար, որպէս զի նոքա չը վախենան, տալիս են նրանց քաղցրաւնիք արկղիկներում: Այս հիւանդանոցում երեւցել են և ողորմածութեան քոյրեր Ս. Ներսիսեան ընկերութիւնից:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ա Ն Լ Ո Ւ Բ Ե Ր:

Բուլղարական խնդիրն այնքան աղմուկ հանց և անհանգիստ առաւ Եւրոպական դեսպանադիտութիւնն, որ քիչ մնաց խանգարէր Եւրոպայի խաղաղութիւնն, ուստի և այս խնդրի մասին ընթերցողաց համաձայն տեղեկութիւն տալու համար հարկ ենք համարում թարգմանել «НОВО ВРЕМЯ» լրագրից հետեւալ յօդուածը:

ԲՈՒՂԱՐԱՎԱՆ ԽՆԴԻՐ: Բուլղարական խնդիրը մեզ հանդիստ չէ տալիս և իբրեւ անգուսպ մեծակ շարունակ աղղում է մեր ափնը: Դրանով զբաւելով մեր ուշադրութիւնը, թէ և բաւական ծանօթացրել է, եթէ ոչ ամենքին, գէթ շատերին մեզանից:

Մինչեւ 50 տարի առաջ Բուլղարների մասին ոչ մի խօսք չը կար և նոյնա գոյութեան մասին մեղծ յիշատակութիւն էր լինում: Նոյնա մասին մոռացել էին ոչ միայն այլ ազգերն, այլ և նոյն իսկ իրանք Բուլղարները:

1829 թ. Մոսկովյում լոյս տեսաւ Յաղագոս նախիկն և նոր Բուլղարացի գիրքը: Սա իւր վերայդարձրեց մեր «Եւրոպեանց ճեմարանին» ուշադրութիւնը, որ այդ գրքի հեղինակ երիտասարդ բժշկին, ազգաւ Կարպատ-Ռուսա Նալիս Վենիկին, ուղարկեց Բալկանեան թերակղզին, որ ուսումնասիրէ այս ամենից մոռացված ազգին:

Այս գրքի ազգեցութիւնը մեծ էր, նա իւր եռանդալից քարոզութեամբ Բուլղար ազգայնութեան մասին զարթեցրեց զուրբ ընթացքում թմրած ազգային գիտակցութիւնը — Բուլղար ազգն, ինչպէս առանկերում աճեցաւ երկրից և պահանջեց յանկարծ իւր համար նշանաւոր տեղ Բալկանեան ազգերի շարքում:

Բուլղար թագաւորութիւնն, որ մինչև Օսմանցոց երկրի, նշանաւոր դեր էր խաղում թերակղզու պատմութեան մէջ, սերը ժամանակագրութեան ասութեամբ, 393 թ. 17-ին յուլիսի թագաւորն, այսինքն Պայպալիտ սուլթանն առաւ յարձակումը Բուլղար մայրաքաղաքը:

Ռուս Նիկոնովի ժամանակագրութիւնը յիշում է այս դէպքը նոյն տարին ասելով. «Ամբարտի (Մուրա) որդին առաւ հոյակապ քաղաքը Տրնով գերեց Բուլղար թագաւորին և պատրիարքին սուրբ մամուլեքն այրեց իսկ մայր եկեղեցին մղկիթ դարձրեց:

Բայց Պայպալիտն ոչ միայն Տրնովի մայր եկեղեցին մղկիթ դարձրեց, այլ և երկրի երեսից սրբեց Բուլղար թագաւորութեան հետ և՛ Բուլղար եկեղեցին մինչև իսկ կարծես Բուլղար ազգութիւնը: Վերջին Բուլղար թագաւորը Շիշման մեռաւ գերութեան մէջ, իսկ Եւֆրատիս պատրիարքը մեռաւ քրտորում Մակեդոնիայի խորքերում: Բուլղար թագաւորութիւնը բանգրեցաւ իբրեւ մի թղթաշէն տուն — նա կարծես գետին անցաւ իւր բոլոր պատմական յիշատակարաններով և զբաւեցութեամբ — այսպէս Բուլղարի անցեալը ջնջող եղան ոչ միայն աշխարհակալ Օսմանցիք, այլ և Յոյները: Վերջինները իրանց յատուկ նախատեսութեամբ շտապեցին օգուտ քաղել Օսմանցոց աշխարհակալութիւնից, որպէս զի կարողանան ոչնչացնել այն ամենն, ինչ որ յիշեցնում էր Բուլղար ազգին իւր պատմական անցեալը: Կ. Պոլսի պատրիարքը դադարի մնացած Բուլղար թեմերում նշանակեց յոյն եպիսկոպոսներ և այս ժամանակից Բուլղար ազգը կրաւորական ձեռով ենթարկվեցաւ իւր ստորացուցման: XVIII դարում Բալկանեան թերակղզու վերայ մեծ տեսնում ենք Յոյներին և Սլաւ ազգեր սերը ցեղից, իսկ Բուլղարների մասին և ոչ խօսք է լինում: Մինչև անգամ Սլաւ հնութեանց հետազոտողները (Կորբուսի, Կոպիտար) Շաֆարիք շատ խաւար տեղեկութիւն ունէին Բուլղարների մասին, զորքինակ Շաֆարիքը կարծում էր, որ այդ ազգի շատ վրէժալ ձմացորդներ բնակվում են բացառապէս Դանուբի և Բալկան լեռների մէջ, իսկ այլք կարծում էին, որ Բուլղար լեզուն բոլորովին անհետացել է հին Բուլղար թագաւորութեան երկրներում:

Ձայնը Մոսկովից լսեց մահուան ընդ ննջող այդ պետութիւնը, նա կենդանացաւ և աճեցաւ Ռուսաց ուսերի վերայ և ինչպէս հանգուցեալ Աքսովին ասաց, կանգնեցաւ Ռուսաց ուսերի վերայ:

Այս հիմք միլիոնից բաղկացած Սլաւ ազգի պատմական ասպարիզում երկրի բնականաբար իբրեւ յաջող երեւոյթ եղաւ մեզ համար այն միջազգային պատերազմում, որ Ռուսաստանը ստիպված է մղելու Բալկանեան թերակղզու վերայ: Բուլղարները մեզ հետ կապուած են պրինցիպի և ոչ միայն ըստ ծագման, այլ և կրօնի, լեզուի և պատմական յիշատակութեանց կապերով:

վերայ, եւանդով զբաղուեցան Բուլ-
ղարները վերածնութեամբ: — 1840
թուականները սկզբում Կ. Պոլսի
մէջ հիմնվեցաւ կաթողիկէ քարոզիչ-
ների կայարան (կաթողիկոսներ սուրբ
Բենեդիկտոսի վանքում): Այս կա-
թողիկէ քարոզիչների ընկերութիւնը
միանալով Նապոլէոնի զինանազի-
տութեան հետ աշխատում էր կրօ-
նական երկպառակութիւն զցել
Բուլղարների և Յոյների մէջ, նա
հանգէս բերեց ունիւն (միութիւն)
Հռոմէական եկեղեցու հետ պապի
գլխաւորութեամբ և բարձի թողի
չէր անում ոչ մի միջոց և ջանք
որպէս զի իւր ձեռքն առնու Բուլ-
ղար երկաւորները կրթութիւնը
(կաթողիկէ դպրոցը բերեցում):

Հինգդարեայ ստրկութիւնը չէր
կարող Բուլղարները բնաւորութեան
մէջ զարգացնել համակրելի յատ-
կութիւնը, նա մանաւանդ նորա ի-
րանց պատմութեան ամենայնողակ
ժամանակն էլ չ'ունէին այդպիսիք:
Տաճկական լուծն այնքան չէր ազ-
դել Բուլղարների նիւթական կեան-
քի վերայ (մենք Բուլղարիայում
այն աղքատութիւնը չը գտանք) ինչ
որ սպասում էինք, որքան ճշնշէր
նոցա մտաւոր և բարոյական կեան-
քը, ոչնչացնելով Բուլղարների մէջ
մարդկային արժանաւորութեան և
զգացմանց ամեն արտայայտութիւն:

Բուլղարները չ'ունենալով հան-
դերձ յատկութիւնը, որոնք համակ-
րութիւն զարթոյնանէին դէպի նո-
քա, այնուամենայնիւ նոքա ունին
և՛ շատ արժանաւորութիւնը: Նո-
քա առողջապահման զօրեղ ազգ են,
որ տոկոսն է իւր նպատակին հաս-
նելում ընդունակ ծանր աշխատան-
քի և մտաւոր զարգացման համար:

Բուլղար ազգի կենսական ընդու-
նակութիւնն անտարակուսելի է:
Ներկայումս այս շատ լաւ հասկա-
ցել է արեւմտեան Ներսիսյան, որ եր-
կար ժամանակ զիմադրում էր Բուլ-
ղարիայի քաղաքական վերածնու-
թեան, կարողացաւ պնդել նորա
բաժանման վերայ Բէրլինի դաշնադ-
րութեան ժամանակ, իսկ այժմ փո-
խեց իւր ռազմագիտութիւնը ցան-
կալով Բուլղարիան դարձնել մեզ
թշնամի քաղաքականութեան դո-
ժիք:

Սա էլ մի տեսակ քաղաքագիտա-
կան ձեռնածութիւն է, որ ներկա-
յումս գործում է Բուլղարիայում
քաղաքական մեծ ձեռնածութիւն իշխան
Աղեքսանդր Բատուկէրեզնի, որին
մենք բարձրացրինք Բուլղարիայի
գահը:

Բուլղարների և մեր յարաբերու-
թեանց մէջ եղած տարակուսու-
թեանց վերայ տարածված թանձր
մտաւորական շնորհիւ այս քաղա-
քական ձեռնածութիւնը կարծես
յաջողութեան յոյսեր է տաւում
այն է՝ նա տալիս է Բուլղարիայի
իշխանին միջոց ժամանակին Բուլ-
ղարների աչքը կապելու: Յայտնի

բան է, որ այդ ձեռնածութեան
հետեւանքներն աւելի փնտաւար կը
լինին Բուլղարներին քան մեզ հա-
մար, այն պարզ պատճառով, որ ոչ
թէ Ռուսաստանը Բուլղարների մէջ
հարկաւորութիւն է զգում, այլ նո-
քա մեր մէջ:

Վերջին ժամանակ Բուլղարիայի
մեզ հասած տեղեկութիւնքը շատ
միակերպ են և արհեստական: Հան-
գուցեալ ի. Ս. Աբսաղովը շատ
ձշգրութեամբ նկարագրում էր մի քա-
նի տարի առաջ իրերի վիճակը
Բուլղարիայում: Ամեն դադարի բան
իւրողութիւն է դարձնում ամեն
ոչինչ իր հազգին ամպ է համար-
վում և իւրաքանչիւր անդգուշու-
թիւն յանցանք, ամեն ինչ բամբա-
սանք է, բամբասանքով ապրում է
անվտանգ և չնչում է: Բացի սրանից
մենք մեծ նշանակութիւն ենք տա-
լիս ամեն անմիտ յողումներին, որ
հրատարակում են Բուլղար մամուլի
մէջ, Բուլղար հասարակական կեան-
քի առանձին պայմանների պատճա-
ռով Բուլղար մամուլը նման է զան-
գակին, որ իւրաքանչիւր անցուոր-
կան որքան կամենայ կարող է հար-
կանել: Բուլղար մամուլով ամենեւին
կարելի չէ դատել Բուլղար ազգի
իսկական արամագրութեան մասին:

Մենք ծառերի ետեւից անտառը
չենք տեսնում: Քաղաքագէտներն
որոնք ներկայումս Բուլղարիայի կա-
ռավարութեան գէշն իրանց ձեռ-
քումն ունին, այնքան ազմուկ են
հանում և յուզվում, որ մենք
պատրաստ ենք կարծելու, որ Բուլ-
ղարիայում ամեն ինչ նոքա են
բայց իսկապէս ամենեւին այդպէս
չէ՝ նոցա պատճառով մենք չենք
տեսնում Բուլղար ազգին:

Տարակոյս չը կայ, որ ներկայումս
Բուլղարիայում թագաւորում է մեծ
անկարգութիւն և ամեն տեսակ ան-
կանոնութիւնը գործվում: Բայց
Բուլղարների մեր գէշ թշնամական
տրամագրութեան մասին տեղեկու-
թիւնը սխալ են և արհեստական—
բաւական է, որ մենք մի վճռական
բայլ անենք և այս կարծեցեալ
թշնամութեան անուրջը կանհե-
տանայ:

Մեր դժգոհութիւնը Բուլղարնե-
րից, որոնք չ'արդարացրին մեր բո-
լոր յոյսերը, բոլորովին արդար չէ:
Բուլղարներն իրանց պատմութեան
վեպական շրջանից յանկարծ թռան
XIX դարի քաղաքական կեանքի պայ-
մանների շրջանը, պարզ է, որ այս-
պիսի մեծ ոտուկից երբեք նոցա
գլխները պտտում են: Նոցա քաղա-
քական զեկավարների թեթեւամտու-
թիւնը շատ պարզ կերպով բացատ-
րելի է նրանով, որ իսկապէս նոցա
մէջ չը կան կատարեալ քաղաքա-
գէտներ: Բացի սրանից Ներսիսյան
զինանազիտութիւնը պղտորում է
Բուլղար քաղաքագիտութեան ծի-
ւերի միտքը:

Այժմ տեղեկութեանց նայելով
որոնք հասնում են մեզ Բուլղարիա-

յից և այն անձինքներից, որոնք հե-
ռու են կուսակցական կոնկրետից,
ազգը սկսում է լրջամիտ երկիւղով և
անհանգստութեամբ նայել նրան
սպասող ապագայի վերայ և աւելի
ուշադրութեամբ քան երբ և իցէ
դարձնում է իւր հայեացքը դէպի
Ռուսաստան:

Այս իրողութիւնն աւելի ծան-
րակշիռ է, քան թէ այն բռնութիւ-
նը, որին ենթարկվում էին Ռու-
սաստանի կուսակցներն ընտրու-
թեանց ժամանակ, թէ այսպիսի
տեղեկ երկոյթներ տեղի են ունեցել
անտարակոյս է: Միայն ստոյգ է և
այն, որ Բուլղարիայում ընտրու-
թիւնները միշտ կատարվել են ծե-
ծերով և ամեն տեսակ անկարգու-
թիւններով: Վերջին ընտրութեանց
ժամանակ, ամեն ծեծ ուտող իսկոյն
սկսում էր լղաւել և ազմուկ բարձ-
րացնել, որ նա զրկանք է կրել իւր
համակրութեան համար դէպի Ռու-
սաստանը:

Իշխանի դաշնակցութիւնն արմա-
տականների հետ չէ կարող երկա-
րաւել լինել—այդ տեսակ քաղաքա-
կան խաղը չէ կարող երկար տևել:
Մեզ գրում են, որ այդ նոր դաշնա-
կցների մէջ չէ մնացել նոցա նախ-
կին բարեկամութեան նշոյն անգամ:
«La Boulgarie Rouge» գրքի լոյս
տեսնելն, որ գրել է մի Բուլղար, որ
շատ մօտիկ է իշխանի մոտիմբար-
տողար Ստոյլովի հետ, ապացոյցնե-
րից մէկն է քաղաքականութեան
այդ փոփոխման: Արդարութեան նա-
խարար Ռոգոսլավովի արձակուրդը
աւելի ևս հաստատում է այս տեղե-
կութեանց ստուգութիւնը:

Վերաբերութեամբ ապագայ իրո-
ղութեանց Բուլղարիայում մենք
պէտք է աչքի առաջ ունենանք, որ
չարեաց արմատն ոչ թէ կարավե-
լովներն, Ռոգոսլավովների և այլ
սոցա նման գործիչների մէջ է, այլ
ամենից առաջ և աւելի նոյն իսկ
իշխան Բատուկէրեզնի մէջ է:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յուլիսի 1-ին Իրկուսկում (Սի-
բիրիա) ձիւն է եկել: Թէև ձիւնը
միւս օրը հալեցաւ, բայց փնտեց
մինչև իսկ ձառերին և փչացրեց
կանաչեղէնները: Նրկիւղ են կրում
որ ցորենն էլ փնտալած չը լինի այդ
ձիւնից:

Հարսերի տօնա վաճառ-
— Արեւմտեան Կարպատներում բը-
նակող Ռուսներն ունին արտաքոյ
կարգի մի սովորութիւն, որ կարելի
է հարսերի տօնավաճառ կոչել: Ա-
մեն տարի Պոդոլ և Պոտոու Առա-
քեալների տօնի օրը Հայնում վեց

հազար ոտնաչափ բարձրութեան վե-
րայ հաւաքվում են հարկւրաւոր ըն-
տանիքներ իրանց հարսնացուներով
և սոցա օժիտներով: Իւրաքանչիւր
ընտանիք վրան է կանգնում, որոյ
մէջ տեղաւորվում են հարսնացուի
հարստութիւնը, իսկ վրանի մօտ
կանգնած են աղջկայ օժիտ նշանա-
կած ձիւնը, կովերը, մինչև անգամ
մեղուի փեթակները: Վրանների ա-
ռաջեւով անցնում են զուգված փե-
սացուններ, որոնք ձեւանում են իւ-
րե թէ կամեւում են ընտրել հար-
սեր, որովհետեւ իսկապէս ամեն բան
առաջուց վերջացած է լինում:
Այսպէս է սովորութիւնը: Պասկի
կարգը կատարում է հինգ այնտեղ
կրօնաւորը: Նորապսակները փոխում
են ոչ թէ մատանիներ, այլ իրանց
կարանի թաշկինակները:

Մօտ օրերումս հրատարակուեցաւ
սովորական իրադէն, որով նա հրա-
մայում է Կերմանիայից բերել առե-
ած հինգ ջրասոյցնաւերից մինը ա-
նուանել «Վիլհելմ» կայսր: Թիւր-
քիայում այս առաջին օրինակն է,
որ նաւին տալիս են օտար թագա-
ւորի անուն:

ԽՄԲԱԳԻՐ ՊԵՏՐՈՍ ՍԻՄԵՕՆԵԱՆՑ
ՀՐԱՍԱՐԱՎԻԹ Հ. ԷՆՖԻԱՃԵԱՆՑ
Յ Ա Յ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ն Ն Ե Ր
ՀԱՅՈՑ ԴՐԱՄԱՏԻԲԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄ-
ԲԻ առնապատ պ. ԵՍԱՅԻ. ԳԻԹՈ-
ԵԱՆԸ պատիւ ունի ինդրել այն պա-
րօններից, որոնք ինքնուրոյն կամ

թարգմանական պարաստի թատրո-
նական պիէսաներ ունին, բարեհաճեն
այդ գրութեանը իրենց պայմաններով
հանդերձ ուղարկել նրան հետեւալ
հասցէով. Нагорная улица, соб. домъ.

Սրանով պատիւ ունիմ յայտնել
պատուելի հասարակութեան, որ
տեղական լրագրութեանց մէջ մի
քանի անգամ իմ պարտքն եմ հա-
մարել նախազգուշացնել իմ դո-
ժարանից ծխախոտ գնողներին, որ
երկան են եկել մի քանի չարամիտ
գործարանատէրեր, որոնք կեղծում
են մեր փաթեթները և իրենց
ցածրագին ապրանքը մեր ազգա-
նուան տառերի տակ ամբողջացնե-
լով հասարակութեանը մոլորու-
թեան մէջ են դնում և մեր վար-
կը կասկածանքի ենթարկում: Այդ
տեսակ կեղծիքների վերաբերու-
թեամբ քանի անգամ տրտուել լը-
սելով մեզանից շարունակ ծխախոտ
գնողներին՝ դարձեալ ստիպուած
ենք կրկնել նոյն նախազգուշու-
թիւնը և որպէս զի կեղծած չլինի
մեր ապրանքը՝ ամեն անգամ գնե-
լու ժամանակ հարկաւոր է ուշադ-
րութիւն դարձնել մեր իսկական
ազգանուան վերայ:
Ընդ սմին պատիւ ունիմ յայտ-
նել պատուելի հասարակութեան,
որ նորերումս ծածկատանից ստա-
ցել եմ զանազան տեսակի ծխա-
խոտ—կեօքակ, սամսոն, Լալլէ:
Թիֆլիսի ծխախոտի գործարա-
նատէր

ՄԱՄՈՒԻՒ ՏԱԿ Է ԵՒ ԾՈՒՏՈՎ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ
ԲԱՐԵՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՊԷՍ ՊԵՏՔԷ
ԵՒ
Հ Ո Ն Տ Ե Ն Ն Ե Ր
Վերնագրով դրբոյրը յօգուտ մի
ԳԻՆԷ Է 15 ԿՈՊԵԿ
ԳԻՆԷ Մуша. Петросу Терз-Оганесянцъ или Авесту Папаянцъ
2—1

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

„ԿՈՂՈՊՏՈՒԱԾ ԵԿԵՂԵՑԻ“

ԵԿԵՂԵՑԻ ԱԼԵՂ

ՀԵՂԵՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՄԱՅԻ (Ս. Ս. ՆԱԶԱՐԵԱՆՑԻ).

ԳԻՆԷ Է ՄԷԿ ԲՈՒԲԼԻ.

Թիֆլիսում վաճառվում է միայն Կենտրոնական գրավաճա-
ռանոցում: Օտարաքաղաքացիք պէտք է գիտեն ուղղակի այս
հասցէով՝ Въ г. Тифлисѣ, въ Типографіи Канцеляріи Главноначаль-
ствующаго, Серіио Симоноуу Назарову.

3—2